

25
1-4-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ
ΟΡΘΟΥΣΙΟΥ

Α.Δ. Πρωτ. -15-

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβριος 1969 - Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; οἱ...κατοικοι...ἀσχολεῖνται

εἰς ἀμφοτέρας...συγχρόνως.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ..... ΝΑΙ.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μετ' ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; Ζυμὴθως...

παλαιότερον...ἐργάζοντο μετ' ὁλόκληρον

τὴν οἰκογένειαν...τῶν...ἡμερον...χειρῶν...δὲν
ὑπάρχουν

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.) Ζημι. κῶν. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

δὲν...καλεῖται...δουλοφ. δ......

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; εἰς εἶδος

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; οἱ...εμρι...
βάταροι...ἐργαζομενοι...δὲν...ὅλον...τὸν χρόνον
εἰς ὅλα...καὶ...ἐργαζομαι, ἀμοιβομενοι...εἰς...εἶδος.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

..... Ο.ΧΙ.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τρυγόντων τῶν ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; .... Παρέμνων...εἰς...ἐν...τῶν...τῶν

.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... Ο.ΧΙ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ..... Ο.ΧΙ.....

.....

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Μ. λιπαίνειν ἐξέλιτο. διὰ ζωϊκῆς κ. φ. κ. κ.
καὶ μόνον, ἀποφωτομήνης. καὶ φυτικῆς. λιπανέως
διὰ... νά... δυνήθουν. νά... φρυγίμαφοιήθουν καὶ
φυλά... ὡς... μηχανοτροφίαν.....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... 2800 τοῦ 1926.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... 60... αἰ. δηρῶν. ἄροτρον

ΔΕΝ ἀπὸ τοῦ 1944 καὶ ἐντελὲς. βωρξικαὶ μηχαναὶ
χειρῶν μοῦσαι νεαὶ αὐτῶν

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐκίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ... βινεταί. χημικὰ. πρῶτον τοῦ μονοφτέρου
ὄβου. καὶ τοῦ διφτέρου.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῇσει;) ΔΕΝ ὑπάρχει ἐν τῇ κοιν.

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... ΔΕΝ ὑπάρχει.....

- στ. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατέσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .. ἐλπίκος τεχνίτης δὲν ..
.. ἀναρχει .. κατεσκευάζετο .. ὡς κὼν ἰδι ..
.. ων .. καὶ .. βοηθία .. ἐλλαν .. βοηθῶσαν ..

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖα διαφορὰ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἀρότρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ; *Ἡ τοῦ σχήματος (3) ὡλὴν ἐπὶ*

- 3) Ἰχθυογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

Στοιχεία συζυγίας

1. Ξύν. ὠνάρεται...	6. Σταβάρι...	11.
2. ΟΧΕΡΗ...	7. Κατακλειδί...	12.
3. Ποδάρι...	8. Παρόντια...	13.
4. Σγήνα...	9. ὠνί...	14.
5. Σπάδη...	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ὑνι... ὕνιον... καὶ... ξυλίνου... ἀρότρου...
ἦτο... ἐν... αὐτῷ... διὰ τὴν... ἀροτρίασιν...
ὄλων... κῶν... εἰδῶν... κῶν... χωραφῶν...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; .....

Ὁμοίου μετὰ σχῆμα 3 ἐκτετακμένο, ἐκ τῶν κάτω

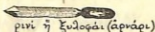
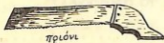
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, ἢ ἐκ ἀμφοῦν

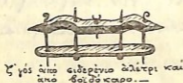
.....
.....
.....

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

ξυλοφάιν... ξυλοφάιν... ξυλοφάιν, ἀρίδα
καὶ... ξυλίνου... ἀρνάρι... κρινῶν... κοπανοῦ.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. βόει. καὶ ὄνος. καὶ ἵππος. λιλανὰ
συνεργεῖ ἕνα βόει.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ὁ ἵππος. χρησιμοποιοῦται... ἕν... .
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Μὲ δύο ζῶα ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ζυγός... .

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιεζύλια κλπ.). ὁ ζυγός ἦτο καὶ εἶναι ὁμοῖος μὲ

τὸν τοῦ λουριῶντος - 2 - καὶ λουριῶντος
τὴν δομομασίαν. καὶ τὸν τοῦ ΑΠΑΝΟΣΤΕΝΙΑ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. λιντοῦ... ὡς... ὡς... ὡς... .

- 2 - μὲ καὶ κακοπὰς διὰ νὰ μὴ συνκοίτουν
καὶ γὰρ πρὸς τὴν μὴ μεριά.

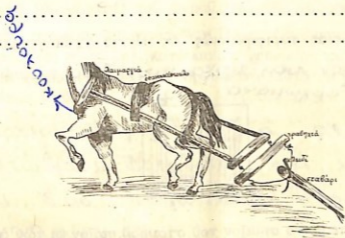
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ὁ κρίκος λέγεται... κατὰ τὴν...

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; 1935

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Αὐτὰ λιλανὰ... εἰς τὸν...

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὤργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετής. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνθήκη εἰς τὸν τόπον σας ἔρχεται πάλαι οὐκ ἰδιοκτήτου

Αυόμ...εκαναν...δανεκόνε...αλχυν...δε...εσυζεψαμε

ἡ ἐπαχτομένη δὲ ἐξέδωκε τὸ ὄραμα τῶν δὲ ὄραματα ἵνα κ...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον των βοδιών (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *Ο. Ξυχού. κ. κ. ρ. Ζ. Τεχνογ.*
ἔνδα. κ. κ. ρ. ζ. ἰ. ν. τ. κ. α. ζ. ἰ. α. Π. ρ. α. ο. κ. ἔ. ρ. ο. τ. ὡ.
ἰ. κ. ρ. ο. κ. ἔ. ρ. ο. ο. κ. ο. κ. ρ. ο. β. ρ. α. κ. ἰ. ὡ. κ. ἰ. π. ο. κ. ἰ. κ. ρ. ο. τ. ἔ. ρ. ο. ζ.

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

ὁμοίως καὶ πάλιν τὸ ζήτημα...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανο· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

Με... εχοντιον... προσεδειχεν... εις τα κειρατα... Οταν το
 ηδων... δειν... ειχα... κειρατα... εφ' οπαχναν... την... υποραγια

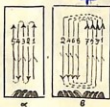
(ἄδεις θυμάτων) καὶ ἀποβιβάζουσιν ἐπὶ αὐτοῦ

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Παλαιότερον κατὰ τὸν τρόπον... α'

- ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σήμερον κατὰ τὴν δυνάμειν... β'

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, υπάμιες, σιαισιές, μεσοράδες κ.λ.π.); Ἡ... χωρίζεται κατὰ...

Λογὴν δὲ...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακίαν; ἢ ἀλλοῶς;

Καὶ ἡ ἀνάμειξις...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἄροτρον; εἰς... καὶ...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλακῶν μετὰ τὸ ὑπό: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Ἡ... χωρίζεται...

κατὰ τὸν τρόπον... ὅπου δὲν ἔδυνάτο νὰ χρησιμοποιηθῇ... ἀροτρον... ἀλλοῶς... διὰ τὸ σκαπνίμο τῆς ἀχχουράδας καὶ...

Ἀπογραφαὶ ἢ Ἄμφη καὶ Ἀχρῶν.

Ἐπεὶ δὲ ἡ ὁδοὺς ὅπου ἐκτελεστο ἡ ἐργασία καὶ τῶν συν-
νῶντων εἰς ἄλλους ἐπὶ τὸν ἄροτρον.

.....

— 9 —

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; Αἰ... αὐ... κ... ρ... ζ...

Δίνω... ράβδον... καὶ διὰ... πλυνεῖματος.....

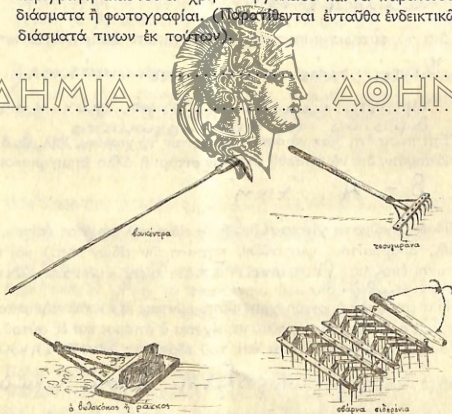
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωράφιου (σβάρνισμα, διβόλισμα); Λόγω... καὶ... ἐκ... κα... ἰσοπέδωσις... ἔκ... .. ἄνωμαλα... διὰ... κινητὴ... ἰσοπέδωσις... (εὐθέρνισμα)

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων

περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

Καὶ μά-... τῶπα-... τὸ συκράνα...

- Συνήδωρ... πὰ μ. ἰ. α. η. π. α. η. ἀποφινεία. ἢ συγγνω
μάμων... ὡς... Λίχτος ΔΑΝΕΙΚΟΥΣ.

- ...βυζύριον... κα... αἰμόριον... καὶ ῥαταχά... ομοῖα
...ἐδάειν... ἡ δόξα... εἰς ἀβράμας... ἢ ῥεταχεῖς ἀ...
...αλόχως κτλ μεταβάλλει τοῦ ἄλλου

- Ανώνυμα... και... διαφορετικοί... χαρακτήρες

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. ... ἐφυτεύοντο ... εἰς αὐλάκια.

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

- 5) Ποίος κατεσκεύαζεν αυτά τὰ θεριστικά ἐργαλεία; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ἡ χοράζοντο ἐκ... ὀρεινῶν... ἀνδρῶν...
ἰδιοεργάται... κοινῶς... Α.Ε.Ρ.Μ.Ι.Τ.Τ.Η.Α.Ι.Κ.Α. ....
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .....
..... ὀχι .....

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστάς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἑκάστον δράγμα (πίασμα τῆς χειρός) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὗρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 4) 'Είδιδετο (ἡ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομά-
δος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; **Δίδωμι,**
προσοχή... διδίδωμι... ἀρχίζω... τρίτην...
ἡμέραν... δευτέρα... ἢ... τετάρτη...

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. Ξι.δ.ι.κ.α. . . τραγούδια
Δέν . . . ἐτραγουδοῦσαν. Πολλὰκι . . . ὅμως
διὰ . . . νὰ . . . ἀποκατασταθῇ ἡ μονοτονία ἔχουν
κρητικὰ . . . δὲ τι κα . . . αὐτοσχέδια . . . . .

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἷς τινες τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

καὶ εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Ἀθήναν
εἰς τὸν Ἀχραῖν.....

Μὲν ὁ κρῶτο... θυμὸς αὖτε νέας... εὐδοκίας
ἐγχειάχων... ἕνα... κοιλίῳ... καὶ... τοῦτο οὐδὲν
εἰς τὴν... ἔπειτα... ὅτι... ὅπως... ὅτι... ὅπως

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; .....

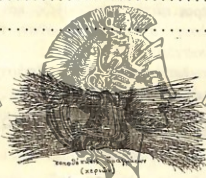
Ἀνέβω· μὴ γὰρ θάξωμαι· διὰ τὸ
μὴ ζῆναι καὶ σιωπῆσαι·...

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Εὐς .. στάχει .. ἔδενον .. οἱ .. ἄνδρες, ἀνα ..
 λίσχως .. οὐδ' .. φοιότητος .. καὶ .. αερίων .. εἰς ..
 λιμαρία (δέματα) .. χεῖρὸς βαλὰ .. 10-12 κίλιν
 εἰς .. ἔδενον .. μὲ .. τὸν .. ἰδίον .. στάχει ..

.....
 .....
 .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

... θεωροῦντο .. μὲ .. ἰόν .. κατὰ .. πρὸς .. τὰ
 ἄνω .. εἰς .. τὸ .. ἄλιν .. ~~κατὰ~~ .. εἰς .. με ..
 χάρις .. πρὸς .. καὶ .. ελεγκτο .. ἀσφαλίσαι

.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀγνωστον

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.. Γίνεται.. κυτῶμα
2.. φορές.. τό.. ἔτος.. ξεφεβριον.. εἰ.. χει-
μωνικὲς..... τὸν... φεβρουάριον.. εἰ.. μαλονα-
ριῶν.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν... Με... σκαπάνι.. κοινῶς.. σκαπῆτι..

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.. ἐγένετο.. δέσιμος
τοῦ.. χόρτου.. καὶ μεταφορὰ εἰς... τὴν ἀγορὰν
... χωρὶς... δέσιμο.. ἢ.. ξήρανσις
ἐγένετο... εἰς... τὸν τόπον... πῶς... συγκαμιδῇ
ἢ... εἰς... εὐχέλιον... κῶρον.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). Μετα... τὸν Μαῖον.. με... δρεψανον
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).. ἀμλῶν
... ὁδοιποτῶν... ἀρχότεραν... ὁμοίαν... μέ..
... τὸν... τοῦ... δρεψανῶν... τοῦ... οἴκου.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

.....

.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μὲ... γῶα... μετέφερον... εἰς... ἐξω...
... καὶ... δεμάτια... εἰς τὸ ἀλώνι...
.....
.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σῶρον ὅπου ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; ὁ χώρος.

καλεῖται... ΘΕΜΩΝΙΑ... εἰρίζεται... ὡς...
... εἰς... καὶ... ἀλωνισμῷ... μὲ... καὶ... ἐξω... πρὸς τὰ...
...
.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ὁ... διαχωρισμός...

... εἶχε... εὐ... καὶ... ἀλωνισμῷ... διὰ...
... λιχνίσματος... ἐξω... ἀλωνισμῷ...
... κατὰ... τὴν... ἀλωνισμῷ...
.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ὁ... ἀλωνισμῷ... κατεσκευάζετο...

... ἐντὸς... εἰς... ἀλωνισμῷ... κατεσκευάζετο...
... ἐντὸς... εἰς... ἀλωνισμῷ... κατεσκευάζετο...
... ἐντὸς... εἰς... ἀλωνισμῷ... κατεσκευάζετο...
.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *καὶ*.

*οἰκογένεια... ἔχει καὶ ἔχει τὸ δικό της
ἀλώνι.....*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀρχεται
ἐπὶ τὰς Ἀρχὰς Ἰουδαίου καὶ τελειώνεται ἀρχὰς
Δαυίδου*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *ἔνα χωματάλωνο
πετρίνου*

*καὶ... γύρω... γύρω... ἔχουν πλάκες... αἰτίες
ἐπιποδοῦντος καὶ τῶς.....*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἑκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) *καθαρίζομαι καὶ ἐπαλείφω*

*καὶ... δαψίδω... διὰ... μείγματος κόπρου
βοῶν... καὶ... χώματος (μοκκινόχωμα)*

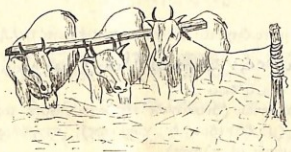
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

*..... - Ο.Χ.Ι. -
.....*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

λῦσον τὰ δεματῖα γύρω γύρω ἀπὸ
κοῦν. ΑΣΤΡΑΛΙΚΟΝ Ε. ΜΕ. ΤΟΥΝ. ΕΤΑΧΕΙΣ ΠΡΟΣ
ΝΑ. ΚΕΝΤΡΟΝ.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὰς,
στρούλουρας, δογκάνη, βουγκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

.....

.....

.....

.....

Ἰωαννᾶται... τό τε ν. ὁ χίματι... 2... ὁ λω-
νι. β. κ. ὀν. μ. κ. α. ν. η. μ. α. μ. ἡ. μ. ο. ν. 2... 2, 5. μ...
πλ. ὁ. τ. ο. ν. 40. ἡ. μ. α. τ. ο. ν. καί. τ. ἰ. λ. ὁ. ἔ. τ. ε. ρ. ν.
ἁ. μ. ο. ν. 80. π. ε. ρ. ἰ. ὀ. ν. ἡ. μ. α. τ. ο. ν. ἡ. β. α. σ. ἰ. ἡ. χ. ε.
π. ἔ. τ. ρ. ἰ. ν. α. ν. ὁ. χ. ἰ. α. (π. ρ. ο. σ. ὁ. ἰ. α. ἰ. δ. ἰ. κ. ἡ. ν. λ. ἰ. ὀ. ν. α. ν.) ἡ.
π. ρ. ἰ. ο. ν. ἰ. α. ν. ὀ. ν. ο. ἡ. μ. α. ἰ. α. τ. ο. ν. τ. ο. ν. β. ω. ὁ. ὀ. ὀ. ρ. ο. ν. α. ρ. ο. ν.

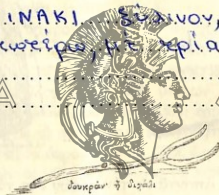
- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ὁ ἄλωνισμός ἀρχεταὶ 3 ὥρας μετὰ τὴν
ἀνατολὴν καὶ ἡλίου καὶ 3 ὥρας πρὸ
τῆς δύσεως ἀναλόγως καὶ 3 ὥρας
καὶ ἄλωνι οὐ.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἄλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποσον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Ὁ Θ. Ρ. Ι. Ν. Α. Κ.Ι. ξύλινον, ὡς πρὸς κυκλῆ-
μα μακροτέρω, μετὰ πρὶν ὀδοντεῖα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποσον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; .....

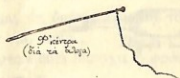
ΝΑΙ.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

Ἡ β. κ. π. περιχὴ ὀρθογωνίου ὀνομαζομένη
ΒΕΡΓΑ μήκους 1 - 1,5 μέτ. καὶ πλάτους
ἑξῶς.....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

ὀνομάζεται... ταύλα... εἰκοσι... δὲ
4-5 ἀναλόγως... τῶν... ξύλων.....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

...μάλαμα.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπᾶνδες) καλούμενοὶ ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωγιάτες, οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

ὁ ἴδιος... ὁ... γεωργός... μετὰ... τῶν... μελῶν
τῆς... οἰκογενείας... αὐτοῦ.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

...ο.χ.1......

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἔκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; Ὄνομα γινέο

κοπάνος... κατεσκευάζετο... ἐκ... ξύλου
ελαίας... ἢ... πρίνου... εἶχε... μῆκος... 0,5... 1... μ.... καὶ... πᾶχος
10... ἐκατοστῶν... ἕως... πρὸς... 20... εἰς
τὸ... κέντρον... αὐτοῦ

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... εἰς τὴν αὐλήν. ἢ εἰς τὸ ἀλώνι.
Διὰ τὴν φακὴν, ρεβιθία......

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ καθεύεμα
μικροῦ ἀεροῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Οἱ... εὐαγγελ... ἀποδοκῶν... τῶ... ἐδά...
.....
.....
.....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ; Ο.Χ.Ι

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

..... Ο.Χ.Ι .....

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ἤρα πενταετία... ὡς

ἀλ... μ... ἔ... ἡ... ἀ...
Ἀχροτικὴ τράπεζα ἢ ἡ κομάρια τὰ ὅσον αἰνέσων
β'. Λίχνισμα οἱ κοινοταρκαί

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Οἱ... στάχυς... ἀλωνιστέον... ὀνομαστικῶς

ΜΑΛΑΜΑ... σωρεῖται... ἡ... ὅ... ὅ...
θρινάκι... ἀμικάτερα... ὅ... ὅ...
... ὅ... ὅ... ὅ... ὅ...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.. *ῥιζὸν μέδων.*

*καὶ... ὠροῦν... κοροδοτοῦν... ἕνα... ζύλινον θινὰ...
ῥιζὸν... ἐπιτεχνίαν... καὶ... θυμομιδῆν*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

*Μὲ... τοῦ... θρινάκι... καὶ... ἀρχαῖς... καὶ... ὅταν...
ἐπιτεχνίαν... καὶ... πρὸς τὸ ἴδιον... μέ... τὸ... φτυάρι*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἁμοιβῇ ;

Λιχνὰ... καὶ... ὁ... ἄνδρας... καὶ... ἡ... γυναῖκα...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*τὰ... χονδρὰ... τεμάχια... ὀνομαζονται... κόνδυλα
... μέ... τὴν... βο... λίγερ... (χονδρὸν... κόμπιον)... ἀ-
ποχωρίζο... ὁ... καρπὸς... ἀπὸ... τὰ... κόνδυλα...*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα): διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

.. ἡ ἐ... .. βολίστρα ἡ χονδρά... .. κώσκινον.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, σπομακονομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

..... Ἄξι. ὕψους. Βολιγτρα. .....

.....

.....

.....

.....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

Μὲ... φτυάρι. θρινάκι. ἢ. ἄλλου. χαράζει.
καὶ... γεωργὸς καὶ εἰχυνεαὶ κ. κ. κ. κ.
μουχλῶρια κ. κ. 1. μουχλῶρι. 20. κ. κ. κ.
μάδες. .....

- 8) Ἀ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

.....

.....

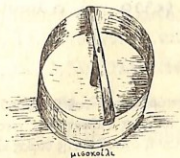
.....

.....

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικός εἰκόνας).....

Ὁ μετρητής... ὄνομα ζεῖο... μωζώνρι... 20 ἀκάδες
Ὁ... εἰς ὠράν... τωρ... ἐλάνθανε... ἄφο... 10 μέρη... ἕνα
... καὶ... ἐλεγετα... παχτωχὴς... τοῦ... μου... κατὰ...

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλώνιατικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογράφηματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) Μ.έ.τρο... ἡ... ἀναμ... ἐρι... α...

... ἀνωτέρω... καὶ... μωζώνρι... δέ... ἡ... τα... δέ... μί
... βου... εἰ... ὠράν... ἄφο... ἀλλὰ... ἕως... λοχί-
... ζεῖο... ἄφο... τοῦ... παχτωχὴς...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) Ἡ... παραγωγῇ... ἀποθηκεύετο... αἰ...
... μέγαρα... ζύλινα... μυζία... νοινῶς... καυα... πίδα
... ἡ... εἰς... πηδάρια...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .....

Η... ἀποδὲκ. ἐνοβ. ... καὶ... ἀρχύρων... ἐχρυσον... εἰλ.
κόν... ἀχυρῶνα... καὶ... ριβύρμανον... ὠλεμῖον... εἰλ.
εὐανθον.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Η... Διαδοχὴ... ἐχρυσον... μετὰ... εἰλ. ἀλωνισμα

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΘΗΣΙΜ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰν... ἡμέραν... καὶ... Μ... λαμβάσκον...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Εἰ... κόν... ἐξέριβοτον... καὶ... κεκαυκίας... καὶ...

νύκτα... καὶ... Μ... λαμβάσκον... ἡματιον... εἰλ....

Εἰσὶ... καὶ... ὥραν... καὶ... κ... Ἀριστερ... Ἀνέστη... εἰλ.

- 2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

«Ὁ... κάψιμα... του... Ζούδα... ἡ Ἀφροναύρα

- β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος ; ...

ὁ ἐρευνᾷ ἢ καὶ παῖδα

- 2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος; *Εὐ. "Εκ τῆς ἑσῆας"*

αἱ νῆσοι αὐτοῦ οἰκιστὰς πολλὰ μὲν. οὐδ' ἤρχοντο
αὐτοῦ ἡγεμονικῶν χωρίων καὶ ἐκτετατον τὸν Αἰόλου

- 3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Οἱ... νέοι... κυρίως χρησ τα αὐ τῆς οὐ νίας εἰς οὐ νίαν

μαὶ ἔνχοις... εἰς ἀντίπαλον ἑρμηνείαν

[Faint handwritten text at the bottom of the page]

АДМИНИСТРАЦИЯ

Εύρω... έδωσαν... κρημνα... αυγα... π... το... ρ... κο... ι... α

- γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα ... Μαγειρών ... Καρβούνα

από την «ΑΦΟΥΝΗΡΑ» (καψιμο ζύλων)

... καὶ... ἐὰν... μεταγενέσθω... εἰς... πάλιν... οὐκ ἔστιν αὖτε...

...δὲ... καὶ... ἀναβῶν... καὶ... φερεῖται... καὶ...

...θάλασσιν, πούτα, γούρι, ...

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

· ξηρρίωσον... πυροεχνηήματα... και... λείδους

ματὰ τοῦ Ἰωάν. αἱ χρυαὶ ἐλάφον

Η Καθηγίας... να... παύσει... του... πριγκιπατάτου...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

Δεμάτια... ξύλων.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

ΝΑΙ:.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ